

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OSNOVNI SUD U GRADIŠCI
Broj: 72 0 K 100900 23 K
Gradiška, 18.06.2024. godine

U IME REPUBLIKE SRPSKE!

Osnovni sud u Gradišci po sudiji Desanki Đukić uz sudjelovanje zapisničara Sanje Janjanin u krivičnom predmetu protiv optuženog D. T. sina R. iz Gradiške, Ulica broj ..., radi izvršenja u sticaju tri krivična djela Izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192/1 u vezi sa članom 18/2 Krivičnog zakonika RS, a po izmjenjenoj optužnici Okružnog javnog tužilaštva Banjaluka T13 0 KT 0058663 21 od 05.07.2022. godine, nakon održanog glavnog pretresa dana 17.06.2024. godine u prisutnosti optuženog D. T., branioca optuženog advokata Jadranka Stupar i Okružnog javnog tužioca Nede Draganić, donio je i objavio dana 18.06.2024. godine sljedeću,

P R E S U D U

OPTUŽENI D. T. sin R. i majke G., djevojački B., rođen godine u Bosanskoj Gradišci, stalno nastanjen u Gradišci u Ulici broj, JMBG:, Srbin, državljanin RS-BiH, razveden, otac troje djece, pismen, po zanimanju radnik, zaposlen u firmi sa mjesečnim primanjima od oko 750,00 KM, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak,

K R I V J E

Što:

U periodu od 06.09.2021. godine do 01.06.2022. godine u Gradišci, nije davao izdržavanje za svoju maloljetnu djecu, kćerku T.T. rođenu 05.08.2006. godine, sina L.T. rođenog 20.06.2008. godine i kćerku L.T. rođenu 20.06.2008. godine, koje je po zakonu dužan da izdržava, na način da nije plaćao mjesečno novčani iznos od po 150,00 KM za svako dijete, počev od 30.09.2019. godine kao dana podnošenja tužbe, pa ubuduće dok za to postoje zakonski uslovi ili do drugačije odluke suda i to tako što je sve dospjele obroke bio dužan platiti odjednom, a dospijevajuće do desetog u mjesecu na ruke majke i zakonske zastupnice djece M. T., a na koja je obavezan pravosnažnom i izvršnom presudom Osnovnog suda u Gradišci broj: 12 0 P 079509 19 P od 28.04.2021. godine, odnosno nije platio izdržavanje za svoju djecu u iznosu od 6670,00 KM.

Dakle, nije davao izdržavanje za tri lica koja je po zakonu dužan da izdržava, a ta dužnost je utvrđena na osnovu izvršne sudske odluke.

Čime je počinio u sticaju tri produžena krivična djela Izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. u vezi sa članom 18. stav 2. Krivičnog zakonika RS pa se na osnovu istog zakonskog propisa i primjenom člana 43., 46., 52., 56., 62. i 63. Krivičnog zakonika Republike Srpske, optuženom utvrđuje:

- za krivično djelo izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske učinjeno na štetu malodobne T. T., utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 3 /tri/ mjeseca
- za krivično djelo izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske učinjeno na štetu malodobnog T. L., utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 3 /tri/ mjeseca
- za krivično djelo izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske učinjeno na štetu malodobne T. L., utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 3 /tri/ mjeseca;

Pa primjenom člana 56. stav 1. i 2. tačka 3) u vezi sa članom 43., 46., 52., 56., 62. i 63. Krivičnog zakonika Republike Srpske, optuženom T. D. izriče;

U S L O V N A O S U D A

Kojom mu se utvrđuje jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 7 /sedam/ mjeseci i istovremeno određuje da se utvrđena kazna zatvora neće izvršiti ukoliko optuženi u roku provjere od 2 /dvije/ godine po pravosnažnosti presude, ne poćini novo krivićno djelo;

- kao i ukoliko u roku od 1 /jedne/ godine po pravosnažnosti ove presude isplati oštećenoj majci i zakonskoj zastupnici M. T. sve dospjele obroke izdržavanja a na osnovu pravosnažne presude Osnovnog suda u Gradišći broj 72 0 P 079509 19 P od 28.04.2021. godine i da nastavi redovno da plaća izdržavanje;

Na osnovu ćl. 99 stav 1 ZKP-a RS obavezuje se optuženi da plati sudu na ime paušala iznos od 200,00 /dvije stotine konvertibilnihmaraka/ KM u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnom prinudne naplate.

O b r a z l o Ź e n j e

Kod ovog suda pod brojem gornjim podignuta je optužnica Okružnoć javnog tužilaštva Banjaluka T13 0 KT 0058663 21 od 05.07.2022. godine protiv optuženog D. T., zbog izvršenja tri krivićna djela u sticaju Izbjegavanje davanja izdržavanja iz ćlana 192/1, u vezi sa ćl. 18/2 Krivićnog zakonika RS.

Optužnica je potvrđena od strane sudije za prethodno saslušanje ovog suda dana 09.08.2022 godine.

Kako se optuženi na ročištu za izjašnjenje o krivici izjasnio da nije kriv za krivično djelo koje mu se predmetnom optužnicom stavlja na teret, sud je u skladu sa čl. 244/4 ZKP-a RS zakazao glavni pretres.

U toku glavnog pretresa Okružni javni tužilac je ostao kod podignute optužnice, s tim što je istu nakon izvođenja dokaza precizirao odnosno izmjenio pravnu kvalifikaciju krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret pa mu je umjesto produženog krivičnog djela Izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. u vezi sa članom 18. KZ RS, stavio na teret izvršenje tri krivična djela Izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. KZ RS.

Nakon toga tužilac je u završnoj riječi istakao da je dokazano da je optuženi počinio predmeta krivična djela jer je znao da treba da plaća iznos od 450 KM za svoju mladb djecu, ali nije plaćao navedeni iznos a dva mjeseca uopšte nije platio.

Oštećena, majka i zakonska zastupnica mladb djece, M. T. se pred sudom izjasnila da traži da optuženi plati sve dospjele obroke izdržavanja te traži njegovo kažnjavanje.

Optuženi je u toku cijelog postupka negirao izvršenje predmetnog krivičnog djela te je isticao da je učestvovao u izdržavanju onoliko koliko je on to mogao a njegov branilac je istakao da je kćerka optuženog, mladb T., potvrdila da je majka u značajnom periodu boravila u inostranstvu te da su djeca boravila kod optuženog u kontinutetu. Kod optuženog nije postojao umišljaj za izvršenje predmetnog krivičnog djela pa predlaže da sud optuženog oslobodi od odgovornosti.

U dokaznom postupku provedeni su dokazi Okružnog javnog tužioca, saslušana je svjedok oštećena, majka i zz mladb djece, M. T. a nakon čega je tužilac proveo i materijalne dokaze i to: Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog D. T., Okružno javno tužilaštvo Banja Luka, broj T13 0 KT 0058663 21 od dana 04.07.2022. godine, Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog D. T., PU Gradiška, broj 20-02-1260/21 od 04.10.2021. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka M.T., PU Gradiška, broj 20-02-1227/21 od 28.09.2021. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka M.T., Okružno javno tužilaštvo Banja Luka, broj T13 0 KT 0058663 21 od dana 07.06.2022. godine, Presuda Osnovnog suda u Gradišci broj: 12 0 P 079509 19 P od 28.04.2021. godine, Izvještaj o saldu računa za lice M. T. za period od 30.09.2019. godine do 06.06.2022. godine, Atos Bank a.d. Banja Luka, Izvod iz matične knjige rođenih za mladb. T.T., Matični ured Gradiška, broj 03/1-200-1-5295/21 od 26.05.2021. godine, Izvod iz matične knjige rođenih za mladb. L.T., Matični ured Gradiška, broj 03/1-200-1-9580/21 od 03.08.2021. godine, Izvod iz matične knjige rođenih za mladb. L.T., Matični ured Gradiška, broj 03/1-200-1-12434/21 od 23.09.2021. godine, Izvod iz kaznene evidencije za osumnjičenog D. T., PU Gradiška, Odjeljenje kriminalističke policije broj 20-02-sl/21 od 01.10.2021. godine.

Odbrana optuženog provela je dokaz saslušanjem mladb kćerka T. T., saslušanjem optuženog u svojstvu svjedoka a proveli su i materijalne dokaze Ugovor broj 02/20 Doma za starija lica Mir Povelich Srbac od 01.02.2020. godine, te platne liste za optuženog za period 06., 07., 08., 09., 10., 11., i 12. mjesec 2023. godine i za 01. mjesec 2024. godine. Odbrana je kao dokaz takođe provela i uplatnice Sberbank u

pogledu uplata koje je optuženi vršio na ime alimentacije a radi se o uplatama od 06.07.2021. do 09.06.2022. godine a radi se o 10 uplatnica za navedeni period.

Branilac je predlagao da se saslušaju sva mldb djeca a nakon što je od strane suda usvojen prijedlog za saslušanje najstarije kćerke, branilac se saglasio da se ostala djeca ne saslušavaju. Sve provedene dokaze sud je cijenio u skladu sa članom 295. stav 2. ZKP-a RS i nakon takve ocjene dokaza utvrdio da je optuženi počinio predmetno krivično djelo na način opisan u dispozitivu presude.

Ovakav zaključak suda proizlazi iz iskaza oštećene, materijalnih dokaza pa i iskaza samog optuženog.

Oštećena T. M. na glavnom pretresu kaže da je bila u braku sa optuženim od 2005. do 2019. godine i da su u braku stekli 3 djece, kćerku T. koja će uskoro napuniti 18 godina i blizance L. i L. koji imaju po 16 godina. Brak je razveden presudom koja je pravosnažna a tom presudom djeca su dodjeljena njoj na brigu i starateljstvo a optuženi je obavezan da plaća na ime izdržavanja iznos od 150 KM po djetetu, odnosno ukupno 450 KM. Kaže da nakon donošenja presude optuženi određeni vremenski period nije plaćao ništa a onda je počeo uplaćivati otprilike kada je trebao ići u tužilaštvo dati izjavu, po 200 KM a više od godinu dana nije uplatio ništa. Kaže da komunicira samo sa najstarijom kćerkom T., a inače od razvoda braka ne komunicira sa po jednim djetetom. Znao im je ponekad kupiti neki duks ili nešto od garderobe a 1-2 puta ih je vodio na more. Pojašnjava da je viđao djecu u tom periodu te da s njim nikada nije razgovarala ili dogovarala da umjesto alimentacije nešto kupi a optuženi je samoinicijativno nešto kupovao i čuvao račune. Kaže da su u lošim odnosima a da je ona s djecom u dobrim odnosima ali da je bilo nekih nesuglasica sa kćerkom L.. Na dodatne upite pojasnila je da optuženi u prvoj godini nakon razvoda braka, a radi se od 2020. ili 2021. godini, nije plaćao ništa. Navodi da je tačno da je u Švedskoj bila 3 mjeseca ali da je slala pare iz Švedske za djecu.

Tužilac je prilikom saslušanja oštećene koristio njen iskaz dat u istrazi u kojem je ista navela da je nakon donošenja presude o razvodu braka otvorila žiro račun u tadašnjoj Sberbanci i dostavila ga optuženom. Od pravosnažnosti presude tj od 06.09.2021. godine optuženi uplaćuje svaki mjesec dio izdržavanja na koji je obavezan po presudi i to iznos od 250 KM a ne 450 KM kako je obavezan. Takođe je navela da optuženi do podnošenja krivične prijave protiv njega ni na koji način nije izdržavao djecu. Navela je da ne ostvaruje kontakt sa optuženim jer on to odbija te da djeca sada održavaju kontakte sa ocem ali da nakon prekida bračne zajednice godinu dana s njim nisu imali kontakt. Navela je i da optuženi razdvaja djecu na način da favorizuje kćerke u odnosu na sina. Potvrdila je da su djeca jedan kratak period boravili kod oca ali to nije bila godina dana, te da su se plaćući vratili kod nje. Izjasnila se takođe da optuženi kupuje ponekad kćerkama garderobu ili školski pribor, dok sinu ne kupuju ništa.

Nakon saslušanja oštećene tužilac je proveo i materijalne dokaze i to čitanjem presude Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 079509 19 P od 28.04.2021. godine koja je pravosnažna na dan 06.09.2021. godine. Stavom I presude razveden je brak T. M. i T. D. a stavom II djeca T. mldb T., L. i L. povjereni su na zaštitu i vaspitanje tužiteljici T. M. dok je tuženi T. D. obavezan da na ime izdržavanja djece plaća mjesečno iznos od po 150 KM, počev od 30.09.2019. godine kao dana podnošenja tužbe pa ubuduće dok za to postoje zakonski uslovi ili do drugačije odluke suda i to tako što je sve dospjele

obroke dužan platiti odjednom a dospjevajuće svakog od 1 do 10 u mjesecu na ruke majke i zz T. M..

Tužilac je kao dokaz proveo i izvještaj Atos banke a.d. Banja Luka Filijala Gradiška za saldo na računu vlasnika T. M. od 30.09.2021. godine iz kojeg proizlazi da u 2019. i 2020. godini nije evidentirana ni jedna uplata na ime izdržavanja odnosno da je prva uplata bila 06.07.2021. godine u iznosu od 260 KM. Nakon toga slijedile su uplate 26.08.2021. godine iznos od 270 KM; 18.10.2021. godine iznos od 250 KM; 15.11.2021. godine iznos od 250 KM, 20.12.2021. godine iznos od 250 KM, 10.02.2022. godine iznos od 260 KM; 14.03.2022. godine iznos od 260 KM, 11.04.2022. godine iznos od 270 KM i 14.05.2022. godine iznos od 260 KM.

Tužilac je kao dokaz proveo i izvode iz matične knjige rođenih za mldb djecu iz kojih proizlazi da je T. T. rođena 05.08.2006. godine a T. L. i L. 20.06.2008. godine.

Odbrana optuženog provela je dokaz saslušanjem mldb T. T. koja u augustu ove godine puni 18 godina, ista se izjasnila da želi svjedočiti nakon što je upozorena da može odbiti svjedočenje u smislu člana 148. ZKP-a RS.

Na glavnom pretresu T. T. kaže da je u dobrim odnosima i sa ocem i sa majkom i koliko je njoj poznato otac uplaćuje izdržavanje svaki mjesec, kada su kod oca za vikend on im nešto uvijek kupi. Kaže da je bio jedan period kada su bili kod oca i to je bilo par mjeseci, a ne sjeća se tačno koliko, jer je majka bila u Švedskoj i tada ih je otac izdržavao ali je i majka slala novac. Nije joj poznato koji iznos alimentacije je otac trebao plaćati a majka je nekada pominjala da otac nije uplatio alimentaciju. Kaže da su trenutno kod majke, a da se ona obraća ocu kada nešto treba jer kaže da majka ne radi i uvijek kaže da nema.

Optuženi dajući iskaz u svojstvu svjedoka na glavnom pretresu kaže da je po njemu slučaj više nego jasan i da je učestvovao u izdržavanju kako je i koliko je mogao. Nije bio u mogućnosti da daje iznos koji je sud odredio jer je imao kiriju i kredit. Zna da duguje određeni iznos alimentacije ali je bio period od 9 ili 10 mjeseci kada su djeca bila kod njega. Prijavljivao je suprugu za nasilje nad djecom i misli da su u tom periodu djeca bila kod njega ali nema rješenja Centra za socijalni rad. Kaže da je oštećena osoba koja glumi žrtvu te da dio novca koji on daje za djecu ona potroši. U navedenom periodu mu je otac bio u domu pa je i to morao plaćati te priznaje da u periodu iz optužnice ni jednom nije platio iznos od 450 KM na ime alimentacije jer nije mogao. Ne zna u kojem periodu su djeca bila kod njega.

Odbrana optuženog provela je i materijalne dokaze i to čitanjem Ugovora USZ Dom za starija lica "Mir" Povelich Srbac od 01.02.2020. godine između T. D. i USZ "Mir" a u pogledu prijema na izdržavanja T. R. – oca optuženog.

Optuženi je kao dokaz proveo i platne liste Laktaši za period od 06. do 12. mjeseca 2023. godine iz kojih je vidljivo da je njegova plata 732,85 KM te platnu listu za 01.2024. godine iz koje je vidljivo da mu je plata 932,58 KM.

Odbrana optuženog je provela kao dokaz i uplatnice Sberbank izvršene od strane D. T., T. M. na ime uplate alimentacije i to 06.07.2021. godine iznos od 260,00 KM, 26.01.2021. godine iznos od 270 KM, 18.10.2021. godine iznos od 250 KM,

15.11.2021. godine iznos od 250 KM, 20.12.2021. godine iznos od 250 KM, uplatnica bez datuma na iznos od 260 KM, 14.03.2022. godine iznos od 260 KM, 11.04.2022. godine iznos od 270 KM, 14.05.2022. godine iznos od 260 KM, 09.06.2022. godine iznos od 280 KM.

Odbrana je predlagala i da se kao dokaz provedu fiskalni računi kojima je optuženi kupovao namirnice u prodavnicama ali se radilo o računima koji su nečitki i nije se moglo utvrditi niti šta je kupovano ni kada pa je sud odbio ovaj prijedlog.

Imajući u vidu da je obaveza optuženog da plaća tačan iznos izdržavanja na ruke majke i zz i da se isti ne može osloboditi te obaveze kupovinom stvari u prodavnici, osim ukoliko je takav dogovor postigao sa oštećenom a što u konkretnom slučaju nije.

Kada sve provedene dokaze, kako tužilaštva tako i odbrane, analiziramo u smislu odredbe člana 295. stav 2. ZKP-a RS i to kako svaki dokaz pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi, onda iz takvih dokaza proizlazi da su optuženi i oštećena bili u bračnoj zajednici u kojoj su dobili troje djece i to kćerku T. koja je rođena 05.08.2006. godine i blizance T. L. i L. koji su rođeni 20.06.2008. godine. Brak između optuženog i oštećene razveden je presudom Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 07950919 P od 28.04.2021. godine a koja je pravosnažna 06.09.2021. godine. Nesporo je da je stavom II navedene presude tada tuženi a sada optuženi T. D. obavezan da na ime izdržavanja mladb djece mjesečno plaća iznos od po 150 KM počev od 30.09.2019. godine pa ubuduće dok za to postoje zakonski uslovi ili do drugačije odluke suda i to tako što je sve dospjele obroke dužan platiti odjednom a dospjevajuće svakog 1 do 10 u mjesecu na ruke majke i zakonske zastupnice T. M..

Iz iskaza T. M. sud je utvrdio da optuženi nije plaćao izdržavanje kako mu je naloženo pravosnažnom presudom odnosno da u periodu od podnošenja tužbe tj 30.09.2019. godine do pravosnažnosti presude tj 06.09.2021. godine nije uplatio ništa te da je počeo da plaća tek kada je podnešena krivična prijava odnosno prije nego je trebao da ide u tužilaštvo da da izjavu, a nakon toga optuženi je počeo da plaća iznos od 250 KM ali nikada nije platio iznos na koji je obavezan presudom. Takođe se izjasnila da optuženi ponekad kupuje kćerkama nešto od garderobe ali da se nikada sa njim nije dogovorila da kupuje gardarebu umjesto alimentacije i da on to čini na svoju ruku i kupuje šta hoće.

Iskaz oštećene u potpunosti je potkrepljen materijalnim dokazom koji je izveden od strane okružnog javnog tužioca a radi se o izvodu računa M. T. kod Atos banke za period od 30.09.2019. do 06.06.2022. godine. Analizom predmetnog izvještaja sud je utvrdio da od 30.09.2019. godine do kraja 2019. godine kao i u cijeloj 2020. godini ne postoji niti jedna uplata na ime izdržavanja mladb djece. Prva uplata datira od 06.07.2021. godine na iznos od 260 KM, nakon toga slijede uplate od 26.08.2021. godine, 18.10.2021. godine iznos od 250 KM; 15.11.2021. godine iznos od 250 KM, 20.12.2021. godine iznos od 250 KM, 10.02.2022. godine iznos od 260 KM; 14.03.2022. godine iznos od 260 KM, 11.04.2022. godine iznos od 270 KM i 14.05.2022. godine iznos od 260 KM.

Potrebno je napomenuti da je i odbrana optuženog dostavila dokaz o izvršenim uplatama i da se iste u potpunosti poklapaju s izvještajem Atos banke s tim što na jednoj uplatnici dostavljenoj od strane odbrane nema datuma uplate a radi se o iznosu

od 260 KM. Analizom predmetnog izvještaja iz banke sud je utvrdio da je očigledno riječ o uplati od 10.02.2022. godine. Pored uplata koje su identične izvještaju banke, odbrana je dostavila uplatnicu od 09.06.2022. godine na iznos od 280,00 KM.

Dakle, iskaz oštećene u potpunosti potkreplju materijalni dokazi odnosno izvještaj Atos banke i dostavljene uplatnice od strane odbrane optuženog.

Dakle iz ovih dokaza je jasno da optuženi u period od 30.09.2019. godine do pravosnažnosti parnične presude 06.09.2021. godine nije platio izdržavanje odnosno nije platio dospjele obroke kako mu je to naloženo pravosnažnom sudskom odlukom jer za taj period ne postoji ni jedna uplatnica odnosno optuženi nakon donošenja presude nije platio dospjele obroke izdržavanja. Optuženi kreće sa uplatama tek od 06.07.2021. godine kada uplaćuje prvi iznos od 260 KM. Nakon te uplate optuženi gotovo svaki mjesec, osim 9 mjesecu 2021. godine i 1 mjesecu 2022. godine vrši uplate na iznos od 250 do 270 KM s tim što zadnja uplata od 09.06.2022. godine je na iznos od 280,00 KM.

Obzriom da je optuženi pravosnažnom sudskom presudom obavezan da mjesečno plaća iznos od 150 KM po djetetu što ukupno na mjesečnom nivou iznosi 450 KM, onda je jasno da uplatama od 250, 260 ili 270 KM i jednom uplatom od 280 KM optuženi ne izmiruje svoju obavezu onako kako mu je to pravosnažnom presudom naloženo. Takođe optuženi od 30.09.2019. do 06.07.2021. godine ne vrši ni jednu uplatu odnosno ne plaća sve dospjele obroke za taj period kako mu je naloženo pravosnažnom sudskom odlukom.

Odbrana optuženog ni na koji način nije dovela u sumnju naprijed utvrđeno činjenično stanje jer i sam optužni dajući iskaz na glavnom pretresu ne spori da nije plaćao izdržavanje onako kako mu je naloženo odnosno navodi da je plaćao od 250-280 KM te da je plaćao onoliko koliko i kako je mogao te da nije bio u mogućnosti da plaća iznos koji mu je bio utvrđen pravosnažnom sudskom presudom. Kao razlog optuženi navodi da je ima kredit, plaćao zakupninu, da mu je otac bio u staračkom domu...Međutim na upit suda zašto nije pokrenuo postupak izmjene odluke o izdržavanju optuženi kaže da nije znao da ima takvu mogućnost.

Ovakvi navodi odbrane nisu prihvatljivi za sud jer optuženi ima branioca od početka postupka i isti je znao da postoji mogućnosti izmjene odluke o izdržavanju ali takav postupak optuženi ni u toku krivičnog postupka nije pokrenuo, nego on sam plaća onoliko koliko on može ili želi.

Odbrana je saslušala i mladb kćerku T. T., koja početkom augusta puni 18 godina koja je potvrdila da otac plaća redovno alimentaciju ali ne zna koji iznos, što je i razumljivo. Posvjedočila je da joj otac kupuje neke stvari kada je kod njega te da mu se obraća kada joj nešto treba, što sa stanovišta suda nije ni sporno.

Dokazi odbrane nisu ni na koji način doveli u sumnju činjenice koje navodi oštećena, izvještaj o stanju na računu kao i uplatnice provedene od strane optuženog koje se u potpunosti međusobno podudaraju. Iz ovih dokaza sud je nedvosmisleno utvrdio da optuženi za vremenski period od 30.09.2019. godine do prve uplate 06.07.2021. godine nije platio dospjele obroke izdržavanja kako mu je naloženo pravosnažnom parničnom presudom kao i da nakon toga ne vrši mjesečne uplate u iznosu od po 150

KM mjesečno za svako dijete odnosno ukupno iznos od 450 KM mjesečno. Nasuprot tome optuženi samovoljno uplaćuje mjesečne iznose od 250 – 270 KM a zadnja uplata je na iznos od 280 KM. Dakle, značajno manje od iznosa koji je bio dužan da plaća po pravosnažnoj presudi s tim da za dva mjeseca, i to za 09.2021. i 01.2020. godine ne plaća ništa.

Postupajući na ovakav način optuženi u potpunosti obesmišljava postojanje pravosnažne sudske odluke kojom je utvrđena visina izdržavanja jer isti kako sam kaže, plaća onoliko koliko on može.

Potrebno je napomenuti da je parnična presuda donesena 28.04.2021. godine a da iz ugovora koji je optuženi dostavio za smještaj oca u starački dom proizlazi da je zaključen 01.02.2020. godine, dakle radi se o činjenici koja je optuženom bila poznata i u vrijeme parničnog postupka te da je sud to imao u vidu kako je to u parničnoj presudi i navedeno, uzrast djece, njihove potrebe, sposobnost za rad i zdravstveno stanje optuženog te da je na osnovu tih činjenica sud odlučio o visini izdržavanja. Dakle, ne radi se o novim činjenicama koje su nastupile nakon presude a koje bi bile od uticaja na mogućnost plaćanja izdržavanja.

Kao što je već navedeno optuženi je mogao tražiti izmjenu odluke o izdržavanju ukoliko je smatrao da je došlo do izmjene okolnosti i u tom postupku dokazivati nemogućnost plaćanja u dosuđenom iznosu međutim on to ne čini nego sam određuje koliko može odnosno treba platiti na ime izdržavanja mlđb djece, što potpuno obesmišljava sudsku odluku.

U toku postupka odbrana je isticala da je oštećena određeni vremenski period boravila u Švedskoj međutim iz provedenih dokaza odbrane nije jasno utvrđeno o kom periodu se radi. Na ovu okolnost mlđb T. je pred sudom posvjedočila da su jedan period bili kod oca kada je majka boravila u Švedskoj ali da je ona tamo boravila 15 do najduže mjesec dana a nakon toga je duži vremenski period bila kod kuće. Takođe je potvrdila da je u periodu kada je majka bila u Švedskoj slala novac za njihovo izdržavanje. Kako iz dokaza odbrane ne proizilazi o kom vremenskom periodu se radi, a kći optuženog je potvrdila da se oštećena nije duže zadržavala u Švedskoj i da je slala novac za njihovo izdržavanje, onda ta okolnost ne može biti od uticaja na obavezu optuženog da plaća izdržavanje.

Na osnovu svih navedenih dokaza sud je utvrdio da optuženi nije platio dospjelo izdržavanje od 30.09.2019. godine, odnosno da je prva uplata od 06.07.2021. godine i da i od tog perioda ne plaća izdržavanje u iznosu koji je određen pravosnažnom parničnom presudom od 450,00KM mjesečno ukupno, nego plaća iznos od 250-270,00KM, odnosno jednom 280,00KM.

Upravo na ovaj način optuženi je izvršio krivično djelo izbjegavanja davanja izdržavanja jer isti ne plaća izdržavanje u iznosu na koji je obavezan pravosnažnom presudom nego isto plaća po vlastitom nahođenju i na taj način uskraćuje mlđb djecu za izdržavanje u punom iznosu. Optuženi dakle, samovoljno smanjuje utvrđenu visinu izdržavanja, što svakako nije dopustivo jer ukoliko bi se ostavilo na volju da drugi roditelj plaća onoliko koliko on smatra da treba izlišno je vođenje parničnog postupka i donošenje sudske odluke.

Ovakav stav zauzeo je i Okružni sud Banja Luka u presudi broj 72 0 K 089119 22 Kž od 19.03.2023. godine da se u parničnom postupku cijene okolnosti koje se odnose na imovinsko stanje, životnu dob i zdravstveno stanje u pogledu mogućnosti plaćanja izdržavanja te da te iste činjenice ne može ponovno cijeliti sud i u krivičnom postupku.

Radnja izvršenja krivičnog djela izbjegavanja davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske glasi ko ne daje izdržavanje za lice koje je po zakonu dužan da izdržava a ta dužnost je utvrđena na osnovu izvršne sudske odluke ili izvršnog poravnjenja pred sudom ili drugim nadležnim organom, iz čega proizlazi da su u krivičnom postupku utvrđuje da li je optuženi davao izdržavanje na način i u iznosu koji mu je određen pravosnažnom sudskom odlukom.

Dakle, u konkretnom slučaju obaveza optuženog je bila da u skladu sa pravosnažnom presudom plaća izdržavanje mladb djece u iznosu koji mu je naložen tom presudom odnosno u iznosu od 150,00 KM mjesečno po djetetu, ukupno 450,00 KM, ali optuženi u dužem vremenskom periodu to ne čini odnosno ne plaća dospjele obroke izdržavanja uopšte a nakon toga plaća mjesečno iznose od 250,00 – 270,00 KM, te na taj način čini tri krivična djela u sticaju Izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske.

Imajući u vidu njegova lična svojstva optuženi je znao da je obavezan postupati po pravosnažnoj sudskoj odluci ali uprkos tom saznanju on to samo djelimično čini jer želi nastupanje zabranje posljedice pa sud njegovu vinost cijeni kao direktni umišljaj.

Optuženi je krivično odgovoran za počinjeno krivično djelo jer u toku postupka nije utvrđene okolnosti koje bi isključivale ili umanjivale njegovu krivičnu odgovornost pa ga je sud oglasio krivim i izrekao mu uslovnu osudu na način da mu je utvrdio kaznu zatvora u trajanju od po 3 mjeseca za svako pojedino krivično djelo a nakon toga utvrdio jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 7 mjeseci i istovremeno odredio da se utvrđena kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku provjere od 2 godine ne poćini novo krivično djelo i uz dodatni uslov da u roku od 1 godine po pravosnažnosti isplati oštećenoj odnosno majci i zz zastupnici mladb djece T. M. isplati sve dospjele obroke izdržavanje određene po pravosnažnoj presudi Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 079509 19 P od 28.04.2021. godine i da nastavi sa redovnim plaćanjem izdržavanja.

Prilikom izbora i odmjeravanja krivično pravne sankcije sud je na strani optuženog cijenio sve okolnosti.

Otežavajućih okolnosti kod optuženog sud nije našao.

Od olakšavajućih okolnosti sud je kod optuženog cijenio da je isti do sada neosuđivan, kao i da je plaćao djelimično iznose izdržavanja te je istakao da je svjestan da postoji iznos koji nije platio i da ne bježi od toga da to plati, kao i da ostvaruje kontakt i viđa djecu.

Imajući u vidu ovako utvrđene olakšavajuće okolnosti na strani optuženog kao poćinioca sa jedne strane, a društvenu opasnost i posledice izvršenog djela sa druge strane, uvjerenje je suda da će se u konkretnom slučaju i upozoravajućom sankcijom uz dodatni uslov naknade štete odnosno isplate svih dospjelih obroka izdržavanja

ostvariti svrha kažnjavanja koju predviđa član 43. KZ RS i ciljevi kako specijalne tako i generalne prevencije.

Prilikom odmjeravanja krivično pravne sankcije sud je posebno imao u vidu da je kod navedenog krivičnog djela prevashodni interes kažnjavanja interes mladih djece i zaštita njihovih prava te da je ustvari najbitnije da se optuženi privoli da isplati sve obroke izdržavanja i da isto nastavi redovno da plaća svoju obavezu što će se izrečenom sankcijom postići.

Ukoliko optuženi ne ispunji dodatnu obavezu i ne isplati dospjele obroke izdržavanja uslovna osuda će na zahtjev oštećene biti opozvana.

Na osnovu člana 99. stav 1. ZKP-a RS sud je obavezao optuženog da plati sudu na ime paušala iznos od 200,00 KM. Visinu paušala sud je odredio imajući u vidu dužinu trajanja krivičnog postupka, složenost predmeta i materijalne prilike optuženog.

Zapisničar,
Sanja Janjanin

S u d i j a,
Đukić Desanka

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Okružnom sudu u Banja Luci, u roku od 15 dana od dana prijema istem, žalba se podnosi pismeno putem ovog suda u dovoljnom broju primjeraka za stanke i sud.